

Eindrapport subsidieproject Voedsel Anders 2024

Door samenwerking en publieksactie, agro-ecologie
blijvend in de kijker zetten en verankeren in
Vlaanderen

Subsidieproject *Door samenwerking en publieksactie, agro-ecologie blijvend in de kijker zetten en verankeren in Vlaanderen - 2024*

1. Algemene doelstelling subsidieproject

Op het eind van 2024 staat Voedsel Anders stevig als netwerk, met een paar succesvolle publieksactiviteiten zoals Kiemkracht en het Food.Film.Fest. en een netwerkstructuur waarin de leden gemotiveerd en efficiënt samenwerken.

In het nieuwe project zetten we in op a) nieuwe samenwerkingen en nieuwe doelgroepen (**verbreden**) en b) activering van burgers en maatschappelijke actie (**verdiepen**):

- We zetten in op de vertaalslag van het agro-ecologisch verhaal naar burgers via een aantal grote publieksmomenten. We zorgen voor een rijk, gevarieerd en nieuw aanbod en betrekken hierbij nieuwe externe partners met een breed bereik.
- We verbreden onze werking naar landbouwers door met gangbare landbouworganisaties te onderzoeken welke activiteiten we samen kunnen vormgeven.
- We dragen bij tot opiniërende artikelen en documenten, zodat zowel beleidsmakers geïnspireerd worden en we het maatschappelijk draagvlak voor agro-ecologie vergroten. In 2024 maken we gebruik van het momentum van het Belgisch Europees voorzitterschap om aandacht te vragen voor Europese wetgevende initiatieven en beleid op vlak van landbouw en voedsel.
- In 2024 werkt Voedsel Anders nauwer samen binnen Europese samenwerkingsverbanden om deel uit te maken van de Europese beweging rond agro-ecologie.

-> In dit eindrapport wordt aangetoond dat Voedsel Anders deze ambitie waar maakte. De 8 afgebakende activiteiten, ondergebracht in 3 operationele doelstellingen, zijn succesvol afgerond.

2. Evaluatie werking 2024

In 2024 zijn we voluit gegaan voor een heel breed bereik van burgers. Zowel tijdens Kiemkracht als tijdens ons Food.Film.Fest werkten we samen met nieuwe partners en engageerden we meer lokale groepen en lidorganisaties dan tijdens de editie 2023. Via onze petitie-acties, onze sociale media en onze nieuwsbrief bereikten we eveneens een brede waaier aan burgers. Onze beweging breidt steevast uit.

Via de 2 webinars georganiseerd samen met de Groene Kring en ILVO bereikten we resp 250 kijkers (60 namen deel, 190 keken achteraf via youtube) en 175 kijkers (60 deelnemers en 115 via youtube). Vermits de webinars vooral gepromoot werden via de kanalen van Groene Kring, B3W, Boerennatuur, Boerenbond en Voedsel Anders schatten we dat de meerderheid van de deelnemers boeren zijn. Via het demoproject werken we ook samen met Boerennatuur, bv bij het eerste bedrijfsbezoek aan een 'lighthousefarm'.

We kwamen minstens 6 x in de media (De Standaard, Knack, Vilt, MO* magazine) en we organiseerden samen met Agroecology Europe een zeer succesvolle workshop rond agro-ecologie tijdens de Open Food Conferentie (11-13 maart) in het kader van het Belgisch Voorzitterschap in maart 2024.

Onze ambitie om ons sterker te profileren in Europese netwerken maakten we zeker waar: we werkten nauw samen met 4 sterke Europese netwerken en ontwikkelden samen beleidsdocumenten en standpunten, voerden samen actie en informeerden elkaar via online workshops.

Samengevat: op vlak van verbreding en verdieping hebben we stappen voorwaarts gezet. We bereikten meer burgers (ons Food.Film.Fest overtrof alle verwachtingen) en we hebben op verschillende momenten kennis uitgewisseld zowel tussen boeren onderling, tussen boeren en burgers als tussen organisaties en wetenschappers. We vergrootten het maatschappelijk draagvlak door regelmatig in de pers te verschijnen en via open brieven en petitie's gericht aan beleidsmakers.

Operationele doelstellingen project 2024

1. Operationele doelstelling 1: Via nieuwe samenwerkingsverbanden is het draagvlak voor agro-ecologie bij nieuwe doelgroepen vergroot en zo is ook de maatschappelijke agro-ecologische beweging versterkt na dit project. Eind 2024 hebben via de nieuwe partners 3000 nieuwe burgers kennism gemaakt met de principes van agro-ecologie en hebben we methodieken ontwikkeld rond actief burgerschap.
2. Operationele doelstelling 2: Eind 2024 verdiepen we de werking met agro-ecologische en bio-landbouwers via onze eigen netwerk-kanalen en werken we voor het eerst samen met gangbare landbouworganisaties om hun aangesloten leden te informeren over de principes van agro-ecologische landbouw.
3. Operationele doelstelling 3: Eind 2024 heeft Voedsel Anders bijgedragen aan het maatschappelijk debat via Europese samenwerking rond 2 grote beleidsthema's.

Activiteiten

Operationele doelstelling 1: Draagvlak rond agro-ecologie vergroten

Activiteit 1.1. Organiseren van een breed publiek evenement voor de burgers i.s.m. nieuwe (culturele) partners in 2024 : Kiemkracht.

Omschrijving activiteit jaarplan

- Wat: Deze publieke netwerk- en studiedag voor een breed publiek wil een diversiteit aan methodieken en activiteiten aanreiken aan een brede waaier van geïnteresseerde burgers. Bedoeling van de dag is te inspireren en te verdiepen.
- Voor wie: we richten ons tot nieuwe, geïnteresseerde burgers die we bereiken via eigen sociale media en activiteiten maar vooral ook via de communicatiekanalen van onze partnerorganisaties (VierNulVier, Oikos, partnerorganisaties betrokken bij Ecopolis, - zie verder).

Evaluatie

kwantitatief

- Op Kiemkracht 2024 waren 345 deelnemers en meer dan 60 sprekers en begeleiders aanwezig. Meer dan 400 betrokkenen. Er waren een dertigtal boeren (m/v/x) aanwezig of betrokken bij de bedrijfsbezoeken.
- VA organiseerde 7 workshops, 5 bedrijfsbezoeken en 3 excursies naar lokale initiatieven in samenwerking met 15 lidorganisaties: Bioforum, Landwijzer, Pomona vzw, Rikolto, De Landgenoten, CSA-netwerk, Broederlijk Delen, Solidagro, Oxfam België, Wervel, Vitale Rassen, Food Forest Institute, Dierenartsen Zonder Grenzen, Join For Water, Linked.Farm.
- Samenwerking met nieuwe partners: Kunstencentrum VierNulVier, Ecopolis Gent, Groene Kring Nadine vzw, laboratory for contemporary arts, Gent en Garde, Kunstenplatform PLAN B, De Goedinge, CAMPUSatelier, KASK & Conservatorium, Futurefarmers, Boerenforum.
- We bereikten een nieuw publiek via de kanalen van onze (nieuwe) partners.

kwalitatief

- Kiemkracht - het Food Future Festival - was een zeer groot succes. Het programma blonk uit door haar omvangrijk en divers aanbod: excursies, talks (lezingen), workshops, voorstellingen, debat, film. Dit brede aanbod danken we aan onze diversiteit van partners waarmee we samenwerkten.
- We bereikten burgers, boeren en onderzoekers: leden van Groene Kring namen deel aan de workshop: *'dialoog boer-burger'* van Rikolto en Groene Kring. Bij de bedrijfsbezoeken en onze workshops waren telkens boeren betrokken als spreker of begeleider. Ook bij de talks werden boeren en wetenschappers betrokken als spreker. Hiernaast namen ook boeren deel aan het programma.
- De reacties van de deelnemers waren zeer positief: men vond de inhoud boeiend en verrijkend en gevarieerd.
- De begeleiders van de workshops (leden van Voedsel Anders) gaven aan dat ze volgend jaar opnieuw willen meewerken aan een nieuwe editie. Zij vonden het programma inhoudelijk zeer sterk, maar we kregen ook het signaal dat het erg gevuld was, zodat er te weinig ruimte was voor het netwerken.
- Uit de feedback van de deelnemers bleek dat het belangrijk is om ook gedeelde momenten te voorzien en rustpauzes in te bouwen. Bij de vraag welke onderdelen het meest zijn bijgebleven scoorden de workshops (bij meer dan 50% van de deelnemers) het hoogst. In deze workshops leggen we klemtoon op interactie en actief burgerschap. Zo werd in de workshop rond nieuwe ggo's opgeroepen om de petitie van Demeter en Voedsel Anders mee te tekenen.

Conclusie

- De samenwerking met externe partners uit erg diverse hoeken, is erg positief: we bereiken nieuwe deelnemers en ons aanbod is erg gevarieerd (voorstellingen, talks, enz). Anderzijds boet je hierdoor ook wat in aan 'eigenheid'. VA is als netwerk sterk in het organiseren van ontmoeting, uitwisseling en betrokkenheid. Enerzijds door het aanbieden van workshops en bezoeken, anderzijds door gezamenlijke 'beleef'momenten. Door de veelheid aan (gelijktijdige) activiteiten vallen die momenten weg.
- We hadden 750 deelnemers vooropgesteld, terwijl we 410 deelnemers bereikten. 750 was te optimistisch ingeschat. Alle organisatoren waren erg tevreden over de opkomst.

- In 2025-2026 zetten we deze piste verder en zoeken we naar een locatie in de provincie Antwerpen of Limburg. Zodat we na de samenwerking met Buda in Kortrijk en Viervulvier in Gent ook deelnemers uit het oosten van Vlaanderen meer kansen geven.
- Via de workshops en uitstappen van Voedsel Anders en haar leden zijn we erin geslaagd deelnemers te enthousiasmeren, te informeren en aan te zetten tot actief burgerschap.

Activiteit 1.2. Organisatie van een laagdrempelig festival 'Food.Film.Fest'

Omschrijving activiteit jaarplan

- Wat: In 2024 organiseren we een nieuw laagdrempelig filmfestival met als doel nieuwe lokale samenwerkingsverbanden uit te bouwen en een nieuw publiek te bereiken met ons agro-ecologisch verhaal. We organiseren lokale filmfestivals ism de lidorganisaties en hun lokale afdelingen - verspreid over heel Vlaanderen - waarbij Voedsel Anders zorgt voor de selectie van de films, ondertiteling en gratis filmrechten, uitgebreide handleiding, educatief pakket, communicatie en promotie. In 2024 hechten we meer aandacht aan het werven van steden en gemeenten (oa via samenwerking met Faire Gemeente) en samenwerking met nieuwe partners.
- Voor wie: we richten ons naar onze eigen achterban (leden en sympathisanten van de lidorganisaties), nieuwe burgers bereikt via de brede werving van Voedsel Anders en haar partners (social media), en nieuwe burgers die via de lokale communicatiekanalen van partners of gemeenten het filmaanbod ontdekken

Evaluatie

Kwantitatief

- 5764 deelnemers
- 18 Voedsel-Anders leden werkten mee aan het festival
- 131 vertoningen in Vlaanderen (291 vertoningen over heel Vlaanderen en Nederland)
- 58 externe partners en 29 besturen meestal i.s.m. de trekkersgroepen Faire Gemeente: Natuurpunt Aartselaar, Cultuurcentrum Ter Dilft, samentuin De Veldstraat Zoersel, Natuurpunt Voorkepen, Wereldraad Zoersel, Natuurpunt Regio Mol, cc Binder, vzw regeneratief leven, vzw vogelbescherming, Mondiale raad Malle, Gemeenschapscentrum Malle, Filmhuis Klappeij, bocal, Ecopolis festival, La Jouissance, Veganworld, vzw AardigAards, Natuurpunt Zwalmvallei, Leietheater, Parochie H. Oscar Romero, TraGer vzw, Natuurpunt Eeklo-Kaprijke-Evergem, Natuurpunt en Partners Meetjesland, Boerenmarkt Kaprijke - Iefhuis, De Groene Cirkel, XR-Gent, PostX vzw, Natuurplus, Zonnehoeed Zwalm, Voedselteam Kortenberg, Wereldcomité Tielt-Winge, Voedselteam Tielt-Winge, De Radijs, vzw WOP!, Compliments of Nature, Provincie West-Vlaanderen, Boer Bas Brugge, NWG De Kerkuil, Buitengoed vzw, Tuinhier vzw, Natuurpunt Antwerpen Noord & Kempen, Parochie Sint-Lambertus, Transitie Ekeren, 11-comité Gent-Zuid, buurtwerking Gentil, Emagine Life, Netwerk Aalst (Kitchen Stories), Ecoschool BuBao De Zandkorrel, 11.groep Tielt, De Stuyverij, Sint-Jozefcollege Turnhout, de beek vzw, Transitie Netwerk Westhoek, LEF Kaprijke, Klimplant vzw, Avansa Oostende Westhoek, Avansa Vlaamse Ardennen Dender, De Warme Meente en 29 lokale besturen i.s.m. trekkersgroepen van Faire Gemeente.

Kwalitatief

Het filmfestival was een ontzettend groot succes. In 2023 telden we 90 lokale vertoningen, in 2024 130. De filmselectie werd door iedereen geprezen: mooie en beklijvende films die mensen raken (Vogels kun je niet melken, Thank you for the rain, The Pickers, the Seeds of Vandana Shiva als ook hoopvolle documentaires Bomen op mijn land en Onder het Maaiveld. We vingden heel wat signalen op van deelnemers die door de avond beslisten om bewuster om te gaan met hun voedsel (en waar ze het kopen). Ook binnen ons netwerk kunnen we rekenen op enthousiasme en (financiële) ondersteuning. In 2024 hebben we van 9 leden financiële steun gekregen, omdat we voor 2 Nederlandse films 100 euro moesten betalen per vertoning. Dat was onmogelijk binnen het voorziene budget.

Een klein sfeerbeeld - aftermovie [Food.Film.Fest. 2024 | Voedsel Anders -](#)

Een greep uit de feedback van de lokale groepen: (51 groepen stuurden het feedbackformulier terug)

- De ondersteuning door VA wordt door 94% van de bevroagden als goed tot zeer goed ervaren, door 6 procent als matig.
- De toolkit wordt door 88% van de bevroagden als goed tot zeer goed ervaren.
- Gemiddeld 60% van de bevroagden gaf aan dat hun vertoning leidde tot nieuwe contacten, projecten, extra motivatie.
- 67,3% van de bevroagden doen volgend jaar zeker opnieuw mee.

Conclusie

Via het Food.Film.Fest. bereiken we nieuwe lokale groepen en nieuwe deelnemers. De feedback is zeer positief, zowel van de organisatoren als van de deelnemers. Het is een schot in de roos om via laagdrempelige filmavonds (met nabespreking) een grote groep mensen te informeren en te sensibiliseren over agro-ecologie. De call to action die tijdens de nabespreking aan bod komt, zet veel mensen in beweging.

Activiteit 1.3. Opmaak van online portretten van burgers en lokale initiatieven

Omschrijving activiteit jaarplan

- Wat: Op het einde van 2024 hebben we 6 portretten gepubliceerd van lokale agro-ecologische initiatieven of ondernemende burgers die een betekenisvolle impact hebben mbt duurzame voeding of duurzame voedselproductie. Via de portretten maken we ons agro-ecologische verhaal tastbaar en aantrekkelijk en leggen we de link tussen gezonde en lokale voeding en het belang van een respectvolle houding voor de producent. Ze worden online gepubliceerd op onze website en verspreid via de nieuwsbrief en social media.
- Voor wie: Deze portretten zijn bedoeld voor een breed publiek als kennismaking met de diversiteit van de agro-ecologische beweging maar evenzeer als inspiratiebron voor de lezer. In 2024 verspreiden we de portretten ook via de communicatiekanalen van de betreffende externe partner waarmee we het portret vorm geven.

Evaluatie

Kwantitatief

- We maakten 6 portretten van ambassadeurs en lokale initiatieven.
 - [Plantaardig als nieuwe standaard](#)
 - [Waarom De Landgenoten landbouwgrond al 10 jaar tot gemeenschappelijk goed maakt](#)
 - [Eco & Fair denkt sociaal, ecologisch én economisch](#)
 - [Boeren & Buren: Vers en lokaal](#)
 - [Van boom tot glas: Belgisch bio-appelsap](#)
 - [Een terugblik op 20 jaar Faire Gemeente](#)

Kwalitatief

- Onze leden leveren ambassadeurs voor onze beweging en dragen zo bij aan het verbreden van het draagvlak voor agro-ecologie. De diversiteit van onze leden kleuren de portretten. Gemiddeld zijn er meer dan 1000 weergaven per portret.

Conclusie

De portretten brengen agro-ecologie dichterbij het (brede) publiek: via concrete voorbeelden en de verhalen van ambassadeurs krijgt agro-ecologie handen en voeten. Door samen te werken met onze leden slagen we erin om inspirerende verhalen in beeld te brengen en burgers te inspireren. Niet alleen via onze leden verzamelen we verhalen, ook lokale initiatieven of agro-ecologische ondernemingen komen aan bod met hun -unieke- missie.

Activiteit 1.4.: Verrijking van (minstens 1) nieuwe samenwerkingsverbanden via de inbreng van onze expertise.

Omschrijving activiteit

- Wat: In 2024 werken we samen met minstens 1 interessant initiatief of organisatie waarbij Voedsel Anders haar expertise en netwerk inzet met als doel inhoudelijke verdieping te realiseren en om gezamenlijk een nieuw publiek aan te trekken. In dit geval zorgt Voedsel Anders voor ondersteuning en neemt de partnerorganisatie de trekkersrol op zich.
- Voor wie: organisaties of initiatieven die werken rond gezond voedsel en landbouw. We werken samen met bijvoorbeeld lokale kunstinitiatieven, middenveldorganisaties of transitie-organisaties. Mogelijke ideeën: samenwerken in kunstprojecten, met organisaties die inzetten op regionale initiatieven rond voedsel met actieve burgers,

Evaluatie

Op 20 oktober organiseerde Sara ten Westenend (kunstenaar) i.s.m. Nadine vzw en Voedsel Anders [Film & Farming](#) in the art op de boerderij van bioboer Maarten Van Gool. Films en videowerken gemaakt door vrouwen over landbouw en het leven op de boerderij stonden centraal. 3 vrouwen toonden hun artwork via video en film. Deidre O'Mahony, producer van *The Quickening*, was aanwezig en ging in gesprek met Sara en Loes Nadine vzw over haar kunstwerk en de boodschap die ze wou brengen rond voeding en landbouw.

Installation of 'The Quickening',

Na de documentaire van Deidre O'Mahony zagen we de film van Cara Holmes 'Notes from sheepland' en toonde kunstenaar Neeltje ten Westenend uit Nederland 'tractordans'. Het afstudeerwerk 'Possible farmers daughter' van Marie Peeters stond opgesteld in de voormalig stal. LUCA school of Arts Master Fotografie 2024.

O'Mahony vertelde over haar werk als beeldend kunstenaar en ging in gesprek met kunstenaar Sara ten Westenend en Loes Jacobs van Nadine vzw.

'Tractordans' (c) Neeltje ten Westenend

Kwantitatief

Er waren zo'n 80 mensen aanwezig: klanten van de markt met familie en/ of vrienden, Internationale studenten architectuur KU Leuven (zij hadden die week ervoor een workshop op de boerderij), kunstenaars, enkele buurtbewoners en collega boeren, mensen van andere landbouw/voeding organisaties en ook mensen via het Voedsel Anders netwerk.

Kwalitatief (zie post op 21 okt op FB VA en [site van Nadine vzw](#))

FILM & FARMING in the arts was een verbindend succes! Vrouwen die hun visie op landbouw tonen via kunst. Het was inspirerend om te zien hoe kunst en landbouw samenvloeiden, en hoe deze krachtige combinatie een podium kreeg waar vrouwelijke stemmen centraal stonden.

Door het internationale karakter werden de docu's in het Engels aangekondigd en werd Deidre O'mahony ingeleid door Sara Ten Westenend. Zij benadrukte als kunstenaar het belang van de samenwerking met Voedsel Anders. Resultaat: 'A full house for the FILM & FARMING in the arts festival screening programme including '

Extra publieksactiviteiten in 2024

1. De **officiële opening** van het Food.Film.Fest. in **De Roma**, met de première van de film *Vogels kun je niet melken*, voorafgegaan door een boeiend panel, een standenmarkt en een brunch met lokale producten (uitverkocht, 250 deelnemers). Het panelgesprek met Lien Vrijders (boer), Steven Vromman (impactman), Yasmina Akhandaf (Green Deen) gemodereerd door journaliste Ange-Vanessa Nsanzineza was boeiend en beklijvend. Voor de Meet & Greet met de regisseur Barbara Makkanga en de hoofdrolspeler uit de film *boer Bote* bleven nog vele deelnemers hangen in De Roma..
2. Première film *Vogels kun je niet melken* op 11 november in Gent (maandagavond), georganiseerd door **Dierenartsen zonder Grenzen - met de steun van Voedsel Anders - en Natuurpunt**. 97 deelnemers. Na de film ging MO*-journalist, John Vandaele, in gesprek met drie experten:
 - o Barbara Makkinga, regisseur van de film
 - o Koenraad Scheirs, melkveehouder uit Berlare en voorzitter agrobeheergroep weidevogels
 - o Stijn Leestmans, beleidsmedewerker landbouw bij Natuurpunt

Het succes is (deels) te danken aan de samenwerking met Natuurpunt, die geen VALID zijn, en zo een voor ons nieuw publiek aanspreken, dat misschien minder overtuigd is van agro-ecologie (land sharing - land sparing debat binnen Natuurpunt). Met dit debat willen we vooral tonen hoe natuur en landbouw kunnen samengaan en willen we de uitwisseling rond het landsharing model voeden.

Operationele doelstelling 2: Eind 2024 hebben agro-ecologische en biolandbouwers evenals gangbare boeren kennis gedeeld en nieuwe kennis opgedaan over agro-ecologie.

Activiteit 2.1. Samenwerking met gangbare landbouworganisaties

Omschrijving activiteit (jaarplan)

- Wat
We werken een traject uit met gangbare landbouworganisaties voor hun eigen achterban (aangesloten landbouwers). We starten met gesprekken ter kennismaking om te zoeken naar afstemming rond onze gedeelde bezorgdheden en om te onderzoeken op welke manier we rond deze bezorgdheden kunnen samenwerken in de vorm van een project of activiteit.
- Voor wie
 - gangbare landbouworganisaties: In 2024 benaderen we Groene Kring m.b.t. het thema 'jonge en 'startende' landbouwers en rond het thema bodemgezondheid. Ook met het Algemeen Boerensyndicaat organiseren we verkennende gesprekken om tot een gezamenlijke activiteit te komen rond een thema dat landbouw en natuur verzoent.
 - Leaderprojecten die zich richten naar boeren: in 2024 werken we samen met Leader Waasland rond regeneratieve landbouw in het Waasland.

-> *product: eind 2024 hebben we vorm gegeven aan 2 concrete activiteiten (of initiatieven) i.s.m. partners die zich richten tot gangbare boeren.*

Evaluatie

kwantitatief

- Groene Kring, Voedsel Anders en ILVO organiseerden het eerste webinar op 7 nov over 'het functioneren van de bodem en werken aan bodemkwaliteit'. Er namen 60 deelnemers deel (van de 109 inschrijvingen) en het webinar werd later herbekeken op youtube door 189 mensen
- Webinar 2 (5 dec) over bodembedekking, het reduceren van bodembewerking, organische bemestingsvormen, met sprekers Stefan Muijtjens, Sander Bernaerts, Peter Van Hoof werd bekeken door 60 deelnemers van de 156 ingeschrevenen. Herbekeken door 115 mensen op youtube.
- Het bedrijfsbezoek op 5 oktober '24 rond 'watermanagement' bij Kris Heirbaut, werd georganiseerd door Groene Kring, Voedsel Anders en Pomona en trok 55 deelnemers aan.
- In het kader van het Leader project rond agro-ecologie in het Waasland, werkten we mee aan de week rond agro-ecologie en water met als gastspreker Mark Shepard. Er waren 110 deelnemers bij het panelgesprek op Reo-Veiling in Roeselare en 30 deelnemers bij de busuitstap naar de bedrijven van Jos De Potter en Bert D'Haene, beide boeren in omschakeling naar agro-ecologische bedrijfsvoering.

kwalitatief

- We werkten het [demoproject 'Jonge boeren, levende grond'](#) uit i.s.m. Groene Kring. In de stuurgroep participeren B3W (VLM), Boerennatuur, Boerenbond, ALZ. De webinars werden positief onthaald. De stuurgroepleden waren erg tevreden over de inhoud en de sprekers. De samenwerking

met Groene Kring biedt ons de kans elkaar beter te leren kennen, wat leidt tot nieuwe mogelijkheden van samenwerking buiten dit demoproject. Hoewel dit project ondersteund wordt door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, zorgt de samenwerking voor inspiratie en voldoende vertrouwen om te onderzoeken of we kunnen samenwerken rond nieuwe thema's of projecten op het raakvlak tussen agro-ecologie en de interessesfeer van jonge boeren. Het verder verkennen van pistes om samen te werken in de toekomst is een mooi resultaat van dit project en draagt bij tot de realisatie van de doelstellingen binnen dit subsidieproject van Voedsel Anders.

- [Beleidsdag rond water en agro-ecologie](#) op vrijdag 18 oktober die kaderde binnen het Leaderproject Waasland waar Voedsel Anders partner in was. Samen met 3 leden (West-Vlaamse Milieufederatie, Bond Beter Leefmilieu en Join for Water) zetten we beleidsmakers, onderzoekers en middenveld samen en bespraken oplossingen om het watervraagstuk aan te pakken: waterovervloed enerzijds en watertekorten anderzijds, zijn twee uitdagingen waarmee landbouwers door de klimaatverandering steeds meer worstelen. We ontdekten hoe oplossingen voor de waterproblematiek kunnen samensporen met natuurherstel en milieuzorg in de documentaire 'Waar loopt het mis op onze akkers?' Mark Shepard, agro-ecologische landbouwer van het eerste uur bouwde hierop verder vanuit zijn expertise en ervaring en zoomde in op de band met onze bodem en hoe we vanuit zorg voor de bodem ook het waterprobleem kunnen ondervangen. Deelnemers aan het panelgesprek: Bart Naeyaert (gedeputeerde van Landbouw in West-Vlaanderen), Ineke Maes (Bond Beter Leefmilieu), Wim Van Gils (Vlaamse Minaraad), Bert Reubens (ILVO), Christophe Vermeulen (sectorfederatie Belgapom). In de namiddag gingen we met beleidsmakers en geïnteresseerde boeren op bezoek bij 2 interessante bedrijven die stappen zetten in agro-ecologische richting. We kregen heel wat positieve reacties op de dag die zowel voor beleidsmakers als voor boeren interessant was en waarbij we erin geslaagd zijn om een complexe problematiek op een holistische manier te benaderen.

Conclusie

- mbt het demoproject: Naast de concrete realisaties (succesvolle webinars in 2024, bedrijfsbezoeken en lerend netwerk in '25-'26) is het samen zoeken naar manieren van samenwerken en gangbare boeren sensibiliseren rond gezonde bodems -één van de belangrijkste principes van agro-ecologie- de grote verdienste van dit demoproject. We houden deze contacten vast om toekomstgericht na te denken over verdieping van dit thema bij de doelgroep jonge landbouwers. Deze doelgroep is voor de agro-ecologische beweging erg belangrijk: jonge landbouwers zullen mee vorm geven aan de landbouw van de toekomst.
- m.b.t. de beleidsdag rond water en agro-ecologie: Er waren heel wat gangbare boeren uit West-Vlaanderen aanwezig die zich herkenden in het thema en die erg geïnteresseerd zijn in oplossingen voor de uitdagingen waar ze de laatste jaren ten volle mee geconfronteerd worden. Het was een bijzonder geslaagde dag met een hoge opkomst en uitwisseling tussen beleidsmakers, boeren, onderzoekers en ondernemers. We willen boeren en beleidsmakers ook in de volgende periode blijven informeren en inspireren om niet alleen vanuit grootschalige oplossingen (waterbekkens) te denken maar brongerichte maatregelen zoals slim bodem- en waterbeheer op het veld ingebed in een globaal beleidskader dat zoekt naar regionale oplossingen.

Activiteit 2.2. Verdiepen en bevorderen van uitwisseling tussen agro-ecologische en biologische landbouwers

Omschrijving activiteit (jaarplan)

- Wat: we bieden fora aan agro-ecologische boeren om te verdiepen en uit te wisselen rond hun ervaringen. Dit doen we door hun expertise in te zetten in activiteiten van Voedsel Anders (cfr workshops tijdens ons Kiemkracht-evenement, bedrijfsbezoeken, filmsessies tijdens het Food.Film.Fest) waar ook boeren aan deelnemen. Een andere manier om ervaringen te delen is via boerenportretten: goede praktijken worden zichtbaar voor andere boeren en voor het brede, geïnteresseerde publiek. Op deze manier kan ook het brede publiek kennis maken met de positieve bijdrage van agro-ecologische boeren en boerinnen aan maatschappelijke uitdagingen. Dit leidt tot een toenemende erkenning van de boerenstiel.
- Voor wie: agro-ecologische en biologische boeren die al een hele weg hebben afgelegd mbt agro-ecologie en die hun ervaring willen delen met geïnteresseerde boeren. Het feit dat binnen deze groep grote verschillen zijn mbt de bedrijfsvoering maakt uitwisseling verrijkend en leerrijk en toont ook dat agro-ecologie een manier van denken of een pad is, waar je blijvend aan kan werken.

Evaluatie

kwantitatief

- Op 6 van de 7 workshops tijdens ons Kiemkracht-event waren boeren aanwezig als spreker/expert.
- Voor de workshop 'agro-ecologie voor dummies' hadden we expliciet Boerenforum uitgenodigd, als lid van la Via Campesina. La Via Campesina staat mee aan de wieg van de grote internationale agro-ecologische beweging. Zij verdedigt de rechten van kleine boeren, herders, vissers enz.
- Op de workshop 'een uitweg uit het gepolariseerde voedseldebat' - getrokken door Rikolto- werd Groene Kring als partner uitgenodigd: er waren 9 gangbare jonge boeren aanwezig, die elk met een deelnemer in dialoog gingen.
- 5 van de 8 excursies gingen door op een boerenbedrijf of een bedrijf waar boeren de hoofdrol spelen.
- Tijdens het Food.Film.Fest krijgen boeren vaak een zichtbare rol. Soms gaan de vertoningen door op de boerderij of soms worden boeren uitgenodigd bij de nabespreking. (zie hoger)
- Er werden in 2024 7 boerenportretten gepubliceerd waarbij 11 boeren (m/v/x) in beeld werden gebracht
 - [Zelden een kip zo gelukkig als die bij Bio-Ei-Korbol](#)
 - [Voedselbossen als duurzaam alternatief](#)
 - [Landbouw en natuur verweven: twee agro-ecologische boerinnen in gesprek](#)
 - [Het toppunt van varkenswelzijn bij Bioboerderij De Vleterbeek](#)
 - [Veerkrachtige bijen in moeilijke tijden](#)
 - [Eindelijk vaste grond voor CSA Loof & Bezen](#)
 - [uit VILT vzw: Bioboer uit Diest krijgt als eerste het Levend erfgoedhof-label](#)

kwalitatief

- Op Kiemkracht werd veel aandacht besteed aan de expertise van boeren. Dat is ons zeker gelukt. Via verschillende formules en activiteiten kwamen boeren aan het woord, waarbij uitwisseling en dialoog centraal staan. Niet alleen de agro-ecologische / biologische boeren waren aanwezig. Ook Groene Kring nam actief deel met 9 jonge boeren.

- Op de sessie rond agro-ecologie op de Open Food Conference gaven we CSA-boer Jen Nold een forum.
- Bij de meeste

Conclusie

- Kiemkracht 2024 is een voorbeeld van een publieksactiviteit waar boeren effectief hun rol in spelen. Vermits agro-ecologie draait om co-creatie en het combineren van kennis uit de academische wereld en de praktijk, neemt VA de expertise uit het veld steeds mee in haar activiteiten en methodieken. Tijdens de andere activiteiten van VA (Open Food Conference, inspiratiedag voor studenten, Food.Film.Fest) bewaken we het evenwicht tussen academische expertise en deze van de boeren zelf.
- Voor de boerenportretten zitten we mooi op koers. We publiceerden 7 mooie portretten met een gemiddeld meer dan 2000 weergaven. (zie verder)

Operationele doelstelling 3: Eind 2024 heeft Voedsel Anders bijgedragen aan het maatschappelijk debat via Europese samenwerking rond 2 grote beleidsthema's.

Activiteit 3.1. Samenwerking met de Europese agro-ecologische beweging rond Europese wetgeving

We werkten in 2024 nauw samen met volgende Europese netwerken: Good Food Good Farming, Arche Noah, IFOAM, Agroecology Europe. Deze 4 Europese netwerken hebben elk hun eigen focus, maar vinden elkaar rond de gemene deler 'agro-ecologie'.

Omschrijving activiteiten

- Wat? Voedsel Anders werkt samen met Europese netwerkorganisaties en Vlaamse partners in het kader van de opvolging van een Europees wetgevend initiatief dat invloed heeft op het Vlaamse landbouwbeleid. VA versterkt zo de Europese en Vlaamse beweging rond agro-ecologie.
- Voor wie? we richten ons tot de Vlaamse beleidsmakers (administratie landbouw en administratie milieu, commissie landbouw, bevoegde Vlaamse beleidsinstanties) en Europarlementsleden die betrokken zijn bij de wetgevende initiatieven rond landbouw en milieu en bespelen ook de publieke opinie rond dit beleidswerk (informereren, sensibiliseren).

Evaluatie

kwantitatief

- Good Food Good Farming
- Arche Noah
- IFOAM

kwalitatief

We droegen bij aan opiniërende, inhoudelijke en communicatieve activiteiten rond verschillende Europese wetgevende initiatieven in samenwerking met Europese partnerorganisaties.

- mbt de zadenwetgeving
 - We werken zeer sterk samen met verschillende lidorganisaties zoals Vitale Rassen, Broederlijk Delen, Bond Beter Leefmilieu, Solidagro, Bioforum en met de Demeter (Biodynamische Landbouw). We hebben nauwe contacten met **Arche Noah en IFOAM-Europe** en integreren hun expertise in onze strategie en acties.
 - We organiseerden een studiedag rond de zadenwetgeving (16 januari '24) waarin experts van Arche Noah en Kybele-Consult toelichting gaven.
 - We schreven met een coalitie van organisaties brieven om onze bezorgdheden uit te drukken naar verschillende kabinetten, zowel federaal (minister Khattabi, als gewestelijk (minister Demir, minister Brouns). Bekijk hier de brief gericht aan minister Jo Brouns. Tevens schreven we een aantal Europese Parlementsleden aan.
 - We startten een [petitie 'leven zonder smaak' in Vlaanderen](#) en werkten mee aan een [Europese petitie](#) die aandacht vraagt voor meer biodiversiteit van zaden.
- mbt het lopende GLB en de afzwakking van de ecoconditionaliteit hebben we op verschillende momenten, samen met andere organisaties, zowel binnen ons eigen netwerk als binnen de Europese netwerken waar we deel van uitmaken (i.h.b. **Good Food Good Farming**) onze bezorgdheid geuit:
 - via een [brief aan de Europese Commissie](#) (samen met nog zestig andere organisaties).
 - we communiceerden dit ook op onze [website](#) voor een breder publiek
 - Samen met BBL en BioForum schreven we ook een opiniestuk in [Knack](#) met als doel om te communiceren naar geïnteresseerde burgers.

Activiteit 3.2. Beleidsbeïnvloedend werk tijdens het voorzitterschap van België

Omschrijving activiteiten

- Wat? Voedsel Anders werkt aan minstens 1 beleidsdossier dat op de 'landbouw en voedsel'-agenda staat tijdens het Europees voorzitterschap van België
- voor wie? Voor beleidsmakers en geïnteresseerden
- tijdens het Belgisch voorzitterschap

Evaluatie

kwantitatief

- Voedsel Anders werkte samen met de Europese partner Agro-ecology Europe om deze workshop in goede banen te leiden. Voedsel Anders en Agroecology Europe zorgden voor de inhoud, aanpak en moderatie van deze internationale workshop. UGent en UCL werden betrokken als onderzoeksinstituten en boer Jen Nold als praktijkexpert.
- Er waren een 100-tal deelnemers (de zaal zat vol, zodat we deelnemers moesten weigeren).

Kwalitatief

- mbt de Open Food Conference (11-13 maart) in Leuven georganiseerd in het kader van het Belgisch Voorzitterschap

- VA organiseerde een sessie rond agro-ecologie tijdens de driedaagse Open Food Conference met de titel: UNLOCKING THE POTENTIAL OF AGROECOLOGY: From practice and movements to consistent policy developments in Belgium and the EU
- Inhoud: Unlock the potential of agro-ecology: What does this transition of our food system look like? And does agroecology get the support it deserves? Waarbij we volgende aandachtspunten meenemen: voldoende divers panel, globale focus (impact mondiaal), ondersteuning voor AE is meer dan financieel (ook onderzoek, beleid enz).
- De samenwerking met **Agroecology Europe** zorgde voor een sterke inhoudelijke workshop. Zowel de bijdrage van Ruben Savels over .. als de toelichting bij de Waalse studie in opdracht van Agroecology in Action ‘Analysis of funding flows to agroecology’ toonden aan dat er voldoende potentieel is voor agro-ecologie, maar dat een politiek en beleidskader met financiële ondersteuning de basis vormt voor een verdere doorstart hiervan.

Conclusie

Voedsel Anders heeft zich in 2024 stevig vastgebeten in verschillende Europese beleidsdossiers. We gebruiken de kansen en kanalen waarover we beschikken om tijdens het Belgisch voorzitterschap te wegen op landbouwdossiers. Deze aandacht houden we vast tijdens de volgende maanden, gezien de urgentie en het belang om a) de agro-ecologische en biologische boerenstem luider te laten klinken in beleidskringen en b) de publieke opinie te informeren over de rol en het potentieel van agro-ecologie als brug tussen landbouw en natuur.

We vermelden graag dat we ook nav de Vlaamse en federale verkiezingen actief betrokken waren bij de maatschappelijke campagne ‘Ik verdien meer’. In dat kader brachten we samen met Wervel, 2 agro-ecologische boeren, Bond Beter Leefmilieu, Rikolto een bezoek aan het [kabinet van minister Brouns](#) om ons memorandum rond ‘gezond voedsel’ te overhandigen (29 maart).

3. Welk effect beoog je bij die doelgroepen en welke maatschappelijke impact beoog je? (outcome) Hoe ga je dat aantonen na realisatie? Bepaal eventueel meetbare indicatoren.

Doelgroep burgers

Effecten en impact (zie ook boven bij de kwantitatieve evaluatie)

- Via de samenwerking met **nieuwe externe partners** is een **nieuw publiek** (met name het publiek dat behoort tot de sympathisanten of achterban van deze externe partners) bereikt, dat zich bewust is van de noden rond duurzame landbouw en voeding en dat kennis en inzichten heeft opgedaan mbt de oplossingen die door agro-ecologie worden aangereikt. Zo is ook de maatschappelijke agro-ecologische beweging versterkt na dit project.
- Via de inzet op actief burgerschap zijn **meer deelnemers aan onze publiekscampagnes** geïnspireerd om zelf een actieve rol op te nemen in het voedsellandschap. Aan het einde van 2024 zijn meer burgers actief in de agro-ecologische beweging die tools in handen hebben om in hun eigen leven te kiezen voor duurzame voeding en duurzame landbouwers een warm hart toedragen.

indicatoren	realisaties
750 deelnemers aan het publieksevent	400 deelnemers aan Kiemkracht
2500 deelnemers verspreid over de 5 provincies nemen deel aan de lokale filmvoorstellingen	5764 deelnemers in Vlaanderen verspreid over de 5 provincies (Meer dan 10.000 deelnemers in Vlaanderen en Nederland)
200 deelnemers nemen deel aan de activiteit(en) ism externe partners	<ul style="list-style-type: none"> - Film & Farming (20 okt): 80 - Officiële opening F.F.F. - De Roma (11 nov): 250 - Première Vogels kun je niet melken (F.F.F. Gent Dierenartsen zonder Grenzen-Natuurpunt, 11 nov): 96 - beleidsdag - debat- rond watermanagement: 110 -> samen meer dan 500 deelnemers
minstens 15 lidorganisaties nemen deel aan de inhoudelijke uitwerking van activiteiten (F.F.F. , Kiemkracht ea).	20 lidorganisaties namen deel aan de inhoudelijke werking van F.F.F. , Kiemkracht of extra activiteiten.
80 lokale filmvertoningen	131 vertoningen in Vlaanderen (291 vertoningen in Vlaanderen en Nederland)
5 externe partners zijn betrokken bij de organisaties van de publieksactiviteiten op Vlaams niveau	<ul style="list-style-type: none"> - Vier Nul Vier: mede-organisator en sterkhouders bij de organisatie van Kiemkracht - Oikos: betrokken bij Kiemkracht en ook betrokken bij F.F.F. (filmvoorstelling op hun Ecopolis activiteit op 9 november) - Voedsel Anders Nederland: mede-organisator van het F.F.F. in Nederland en sterk betrokken partner in de kerngroep. - De Roma Antwerpen: mede-organisator voor de officiële opening van het F.F.F. - Nadine vzw (filmhappening bij boer Maarten in Attenrode ism Sara Ten Westenend - Natuurpunt vzw bij première 'Vogels kun je niet melken - F.F.F.' in Gent - Arche Noah, Boerenforum, Demeter, Corporate Europe Observatory werkten samen met Voedsel Anders mbt de petitie rond zaden voor een breed publiek. - Gent en Garde, Kunstenplatform PLAN B, De Goedinge, CAMPUSatelier, KASK & Conservatorium, Futurefarmers, Groene Kring, Boerenforum werkten mee aan Kiemkracht

<p>10 externe partners (van buiten ons netwerk) zijn betrokken bij de organisatie van de lokale filmvoorstellingen.</p>	<p>58 externe partners (Natuurpunt Aartselaar, Cultuurcentrum Ter Dilft, samentuin De Veldstraat Zoersel, Natuurpunt Voorkempen, Wereldraad Zoersel, Natuurpunt Regio Mol, cc Binder, vzw regeneratief leven, vzw vogelbescherming, Mondiale raad Malle, Gemeenschapscentrum Malle, Filmhuis Klappei, bocal, Ecopolis festival, La Jouissance, Veganworld, vzw AardigAards, Natuurpunt Zwalmvallei, Leietheater, Parochie H. Oscar Romero, TraGer vzw, Natuurpunt Eeklo-Kaprijke-Evergem, Natuurpunt en Partners Meetjesland, Boerenmarkt Kaprijke - Iefhuis, De Groene Cirkel, XR-Gent, PostX vzw, Natuurplus, Zonnehoed Zwalm, Voedselteam Kortenberg, Wereldcomité Tielt-Winge, Voedselteam Tielt-Winge, De Radijs, vzw WOP!, Compliments of Nature, Provincie West-Vlaanderen, Boer Bas Brugge, NWG De Kerkuil, Buitengoed vzw, Tuinhier vzw, Natuurpunt Antwerpen Noord & Kempen, Parochie Sint-Lambertus, Transitie Ekeren, 11-comité Gent-Zuid, buurtwerking Gentil, Emagine Life, Netwerk Aalst (Kitchen Stories), Ecoschool BuBao De Zandkorrel, 11.groep Tielt, De Stuyverij, Sint-Jozefcollege Turnhout, de beek vzw, Transitie Netwerk Westhoek, LEF Kaprijke, Klimplant vzw, Avansa Oostende Westhoek, Avansa Vlaamse Ardennen Dender, De Warme Meente) en 29 samenwerkingsverbanden tussen trekkersgroepen, Gros en lokale besturen</p>
<p>300 extra abonnees op de nieuwsbrief</p>	<p>300-tal extra abonnees gedurende 2024</p>
<p>6 portretten van burgers en lokale initiatieven waar burgers bij betrokken zijn</p>	<p>6 portretten (zie hoger)</p>
<p>1000 weergaven per portret</p>	<p>6838 weergaven voor de 6 portretten (dus gemiddeld meer dan 1000 weergaven per portret)</p>

Doelgroep boeren (m/v/x)

Effecten en impact (zie ook boven bij de kwantitatieve evaluatie)

- Via het traject met gangbare boerenorganisaties en regionale initiatieven (bv Leader) hebben we gangbare boeren geïnspireerd en aangezet tot reflectie mbt agro-ecologische principes.
- Agro-ecologische en bioboeren hebben hun eigen kennis verdiept via het uitwisselen van ervaringen - via de activiteiten die Voedsel Anders hiervoor organiseerde (oa Kiemkracht excursies, workshops, lezingen, lokale Food.Film.Festival-activiteiten enz).
- Zowel agro-ecologische en biologische boeren als gangbare boeren die interesse hebben om te evolueren in de richting van meer agro-ecologische landbouw, zijn geïnspireerd via de 'boeren'portretten.

indicatoren	realisaties
minimum 50 boeren nemen deel aan de activiteit(en) met gangbare landbouworganisaties	<ul style="list-style-type: none"> - webinars ism Groen Kring: eerste webinar 60 deelnemers, 117 mensen herbekeken we webinar, tweede webinar 60 deelnemers, 110 herbekeken. - bedrijfsbezoek met Mark Shepard in Temse en bezoek bij landbouwer Kris Heibout: 55 deelnemers
minstens 30 boer(inn)en nemen deel aan Kiemkracht, het Food.Film.Fest. of andere activiteiten van Voedsel anders.	<ul style="list-style-type: none"> - Kiemkracht: 26 boeren/boerderijen betrokken - F.F.F. minstens 22 boeren betrokken
minstens 6 boer(inn)en zetten we in de kijker via de portrettenreeks	<ul style="list-style-type: none"> - 7 portretten, 8 boerderijen, 11 boeren

Doelgroep beleidsmakers

Effecten en impact

- Bijdrage aan maatschappelijk draagvlak via opiniërende, inhoudelijke en communicatieve activiteiten rond een Europees wetgevend initiatief in samenwerking met Europese partnerorganisaties.
- Beleidsbeïnvloeding op Europees niveau via het uitwerken van beleidsdossier (minstens 1) dat op de Europese landbouw agenda staat tijdens het Europees voorzitterschap van België. Via samenwerking met Europese netwerkorganisaties en Vlaamse partners wordt de Europese en Vlaamse beweging rond agro-ecologie versterkt.

3 gezamenlijke activiteiten rond Europese beleidsdossiers	Europese zadenwet	<p>diverse activiteiten in verband met de agroecologische visie met betrekking tot de voorstellen voor een Europese zadenwet, inclusief intensieve samenwerking met andere Europese landen (bv. Arche Noah Oostenrijk). Verschillende communicaties en brieven aan administratie en kabinet (bv. https://www.voedsel-anders.be/sites/default/files/2024-12/2024.12.02_PRM_open-brief-minister_Brouns_NL.pdf), toelichting van onze visie bij de betrokken ambtenaren. Ook een petitie: https://www.levenzondersmaak.be/#petitie en https://mitmachen.arche-noah.at/nl/vorken</p>
---	-------------------	--

	bodemmonitoring wet	ontwikkeling standpunt, brief gericht aan leefmilieuministers nav tot stand komen Belgisch standpunt.
	natuurherstelwet	deelname platform met open brief met pleidooi voor natuurherstelwet (https://wwf.be/nl/persberichten/natuur-een-zaak-van-ons-allemaal-0)
3 Europese samenwerkingsverbanden	Good Food Good Farming	platform waar nationale groepen die werken rond het Europees landbouwbeleid elkaar ontmoeten. Overleg online en in-person uitwisseling van visie op huidige en toekomstige landbouwbeleid (GLB). Leidt tot initiatieven zoals https://www.voedsel-anders.be/sites/default/files/2024-03/240306_Joint-letter-to-the-EU-Commission-to-reconsider-the-loosening-of-the-CAPs-green-architecture.pdf , tevens een social media campagne in aanloop van de Europese verkiezingen.
	Go Nature Positive!	intensieve samenwerking met twintig partners (onderzoekers, NGO's, consultants) rond de natuurpositieve economie binnen het kader van een Horizon Europe project
	AgroEcology Europe	<ul style="list-style-type: none"> - opstart werkgroep biodiversiteit met oog op visie-ontwikkeling agroecologie in de natuurherstelwet. - uitwisseling via online meetings - samenwerking mbt Europese Partnerschappen
	Arche Noah	studiedag rond zaden en zadenwetgeving, kennisuitwisseling, gezamenlijke brieven naar nationale en Europese beleidsmakers, gezamenlijke petitie.
	Corporate European Observatory (CEO)	samenwerking in het kader van de Europese wetgeving rond GGO's: informatieoverdracht, strategiebepaling, beleidswerk naar federale en Europese beleidsmakers
minstens 1 beleidsinitiatief tijdens het Belgisch voorzitterschap	actieve deelname open food conferentie, in samenwerking met Agroecology Europe	

3 artikels in pers en media	Nieuw Europees beleid is een gevaar voor onze agrarische weerbaarheid, De Standaard, 2/12/24	https://www.standaard.be/cnt/dmf20241201_97548116
	Van "hypocriet" tot "hoopvol": vakorganisaties reageren op Vlaams regeerakkoord, 4/10/24	https://vilt.be/nl/nieuws/specialistenorganisaties-reageren-op-vlaams-regeerakkoord
	Decreet over ammoniakreductie: nog nooit was gebakken lucht zo duur, De Standaard, 23/4/24	https://www.standaard.be/cnt/dmf20240422_95927331
	Niet het milieu maar het achterhaalde landbouwbeleid is de vijand van de boeren, Mo, 7/2/24	https://www.mo.be/opinie/niet-het-milieu-maar-het-achterhaald-landbouwbeleid-de-vijand-van-de-boeren
	Nieuw AER-decreet zwengelt polemiek aan, Vilt, 25/4/24 (nav opiniestuk in DS)	https://vilt.be/nl/nieuws/nieuw-aer-decreet-brengt-gemoederen-in-beweging
	Onder het mom van "politieke urgentie" gooit de Europese Commissie al haar principes overboord, Knack, 22/3/24	https://www.knack.be/nieuws/onder-het-mom-van-politieke-urgentie-gooit-de-europese-commissie-al-haar-principes-overboord/

Tot slot

De projectmiddelen hebben Voedsel Anders in staat gesteld om burgers te inspireren en te voeden rond het thema gezonde voeding en landbouw. Uit de behaalde resultaten blijkt dat we de vooropgestelde doelen vaak overtroffen zowel qua aantallen (deelnemers of bereik) als ook qua ambitie (uitstraling, verdieping).

We stellen vast dat Voedsel Anders bij steeds meer organisaties en overheden een begrip is geworden of zichtbaar is. Dankzij ons netwerk (de som van 1+1 is meer dan 2) zijn we erin geslaagd onze ambities mbt publiekscampagnes als ook beleidsbeïnvloedend werk te realiseren. Maar ook het uitreiken naar nieuwe partners, zowel uit de ecologische beweging maar ook uit de cultuurwereld heeft ons sterker en impactvoller gemaakt het voorbije jaar. Dit straalt ook af op beleidsmakers, die Voedsel Anders leren kennen als een organisatie die de verbinding kan leggen tussen natuur en landbouw. In 2025-2026 zetten we deze sporen verder uit via de subsidie voor thematische omgevingsorganisatie.

Voedsel Anders, 10 februari 2025